

§ 173

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteesta koskien omaishoidon tuen vapaapäivien maksuttomuutta

HEL 2019-003283 T 00 00 03

Esitys

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti yksimielisesti asian pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan pyynnöstä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mari Rantasen ja neljän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien omaishoidon vapaapäivien hoitomaksujen poistamista:

”Kunnan kanssa sopimuksen tehneillä omaishoitajilla on omaishoitolain (937/2005) 4 § 1 momentin mukaan oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Ympäri vuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin hoitoon sidotuilla omaishoitajilla on oikeus vähintään kolmeen vapaavuorokauteen kuukaudessa.

Toimialan uudistukset toteutetaan talousarvion puitteissa. Mikäli omaishoidon tuen lakisääteisten lomitusten ja omaishoitoperheiden käyttämien harkinnanvaraisten lomitusten omavastuuosuudesta luovut-taisiin olisi sosiaali- ja terveystoimelle tästä arviolta noin 450 000 euron

tulojen menetys vuosittain. Summa koostuu harkinnanvaraisen lomitusten tuottojen, lakisääteisten lomitusten tuottojen ja palvelusetelituottajille korvattavien omavastuuosuuksien aiheuttamista menetyksistä. Toimialan uudistukset toteutetaan talousarvion puitteissa.

Kunnallisten sosiaali- ja terveystalouden enimmäismaksut määritellään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) ja asetuksessa (912/1992). Omaishoidon tuen lakisääteisten lomitusten omavastuuosuudet tarkistetaan joka toinen vuosi ja ne ovat sidottu kansaneläkeindeksiin. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisista palveluista perittävä asiakasmaksu on vuonna 2019 enintään 11,40 euroa vapaavuorokaudelta. Lakisääteisen lomituksen toteutuessa kodin ulkopuolella hoidettavalle tarjotaan ympärivuorokautisen hoidon lisäksi muun muassa päivittäiset ateriat ja muut lomitukseen kuuluvat palvelut. Samoin jos omaishoidettavan hoito ja huolenpito järjestetään palvelusetelillä omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, voi asiakkaan maksettavaksi tulla enintään 11,40 euroa vuorokautta kohti. Harkinnanvaraisesta lomituksesta perheet maksavat kulloinkin lautakunnan vahvistamat palvelukohtaiset asiakasmaksut.

Omaishoitoperheiden tukemiseksi on myös maksuttomia palveluja. Muun muassa lakisääteisen lomituksen vaihtoehtona olevasta omaishoidon tuen vapaan tuntikorvauksesta, kotiavustajapalvelun tai sijaisomaishoitajan käytöstä ei makseta omavastuuosuutta. Toimintakeskusten palvelut ovat omaishoitoperheille myös pääsääntöisesti maksuttomia.

Perhe voi aina hakea maksun alennusta tai maksun perimättä jättämistä, mikäli omavastuuosuuden maksaminen vaarantaa perheen taloudellisen tilanteen tai omaishoidon jatkumisen.

Sosiaali- ja terveystoimiala on pyrkinyt tukemaan omaishoitajia kehittämällä omaishoidon tuen palveluja viime vuosina siten, että kaikille perheille löytyisi omaishoitoa parhaiten tukevia palveluja. Kehittämistyö jatkuu myös vuonna 2020. Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata yleistä omaishoidon tuen vapaapäivien maksuttomuutta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omaishoidon tukea toteutetaan sosiaali- ja terveystoimialalla lautakunnan hyväksymien kriteerien ja yhteisesti sovittujen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Jokaisen perheen tilanne on kuitenkin erilainen ja omaishoidon tuen päätökset tehdään kunkin perheen tilanteeseen perustuen. Asiakasmaksujen osalta voidaan osa tai kaikki maksuista kohtuullistaa tai poistaa tilanteessa jossa maksut vaarantavat perheen toimeentulon tai omaishoidon tuen jatkumisen."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 28.8.2019 mennessä valtuutettu Mari Rantasen ja neljän muun valtuutetun allekirjoittamasta talousarvioaloitteesta koskien omaishoidon tuen vapaapäivien maksuttomuutta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Liitteet

1 Omaishoidon tuen vapaapäivät maksuttomiksi(1).pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano